

«Ξεφυλλίζοντας εφημερίδες της εκατονταετίας 1912-2012».

Με αφορμή δημοσιεύματα σχετικά με τη Σιάτιστα
θυμάμαι-μαθαίνω-προβληματίζομαι.

7^η σειρά δημοσιευμάτων

Εφημερία ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 7/4/1931

Ο Κ. Ν. ΔΗΜΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΕΙ ΤΗΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ Ἀπρίλιος.— Εἰς τὴν δημοσιεύσαν προχθὲς ἀνθρωπιστικά αἰσθήματα τοῦ πατριώτου μας κ. Ν. Δήμου. Ἰδοὺ ὅμως ὅτι ἡ εὐγενὴς ἀδελφότης δὲν περιώρισε τὴν ἐκ 50.000 δραχμῶν δόξιν της. Διότι ἐκτὸς τῆς πλατείας Φούρκας, ἣτις παρουσιάζει ἕνα ἔργον ἐκπολιτιστικόν, ὁ κ. Δήμου προχωρῶν, διέθεσεν εἰς τὴν Κοινότητα Σιατίστης καὶ ἄλλα ὑπέρογκα χρηματικά ποσά διὰ νὰ περιορισθῇ ὁ πῆριξ τῆς Ἁγίας Τριάδος χώρος καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς πάγιον φυτώριον διὰ τὴν βαθμιαίαν ἀναδάσωσιν των πῆριξ τῆς Σιατίστης γυμνῶν ὁρέων. Ὁ κ. Δήμου, τὸ ὄνομα τοῦ οὐοίου εὐλαβῶς προφέρεται ἀπὸ κάθε Σιατιστέα, παρήγγειλεν ἐπίσης εἰς Θεσσαλονίκην σεβαστὸν ἀριθμὸν καθισμάτων, τα οὐοία θα στολίσουν τὴν πλατείαν Φούρκας. Ἀυτῶντος ἴδου θὰ μεταρτυπηθῶσιν εἰς τὴν πλατείαν ταύτην διὰ τὰ χρηματῶνα ἐκ τῆς ἄλλης πλατείας διότι, διὰ τὸν νῦν ἐξαρτιστικὸν ἔργον, ἀρκετεὶ τὰ ἔσοδα τὰ οὐοία θὰ παρερῶσιν τὴν κληρονομήσαν εἰς καθεὶ ἐπισημασμένον τὴν ἰδιότηταν μας πατρίδα. Εἰς ταύτην μας νὰ ἐπισημασθῶσιν τὰς ἀνεγκλίας χειρονομίας τοῦ ἐκκεντῶτου μας κ. Ν. Δήμου ὅσας ὡς καὶ προχθὲς οὐς ἐπισημασθῶσιν ἀναφῶσιν ἀπὸ τῶσιν φιλοπόνοισι διὰ τοὺς πέσοστας ἐργῶτας αἰσθήματα. Ἡ Κοινότης Σιατίστης, ἀπέπειται ὡς ἐπισημασθῶσιν νὰ τιλοφορήσῃ τὴν πλατείαν ταύτην Πλατεία Νικολάου Δήμου εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν ὄσων ἐδαπάνησιν ὁ κ. Δήμου διὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ κατασκευὴν της καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν παροχὴν εἰς τὰς ἐργασιὰς γέρας ἐργασίας ἣτις θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς πολλὰς οἰκογενείας νὰ ἐργασθῶσιν ἐν Πόσῃ μὲ ἐξηραλισμένον τὸ ψαλί τους. G...

Ο κ. Ν. ΔΗΜΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΕΙ ΤΗΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ Ἀπρίλιος— Εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν προχθὲς ἀνταπόκρισίν μας, περιεγράψαμεν ἐν ὀλίγοις τα ἀνθρωπιστικά αἰσθήματα τοῦ πατριώτου μας κ. Ν. Δήμου.

Ἰδοὺ ὅμως ὅτι ἡ εὐγενὴς αὐτὴ φυσιογνωμία δὲν περιώρισε τὴν ἐκ 50.000 δραχμῶν δόξιν της.

Διότι, ἐκτὸς τῆς πλατείας Φούρκας, ἣτις παρουσιάζει ἕνα ἔργον ἐκπολιτιστικόν, ὁ κ. Δήμου προχωρῶν, διέθεσεν εἰς τὴν Κοινότητα Σιατίστης καὶ ἄλλα ὑπέρογκα χρηματικά ποσά, διὰ νὰ περιορισθῇ ὁ πῆριξ τῆς Ἁγίας Τριάδος χώρος καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς πάγιον φυτώριον διὰ τὴν βαθμιαίαν ἀναδάσωσιν των πῆριξ τῆς Σιατίστης γυμνῶν ὁρέων.

Ὁ κ. Δήμου, τὸ ὄνομα τοῦ οὐοίου εὐλαβῶς προφέρεται ἀπὸ κάθε Σιατιστέα, παρήγγειλεν ἐπίσης εἰς Θεσσαλονίκην σεβαστὸν ἀριθμὸν καθισμάτων, τα οὐοία θα στολίσουν τὴν πλατείαν Φούρκας.

.....
Ἡ Κοινότης Σιατίστης σκέπτεται, ὡς ἐπισημασθῶσιν, νὰ τιλοφορήσῃ τὴν πλατείαν ταύτην Πλατεία Νικολάου Δήμου εἰς ἀνταμοιβὴν των ὄσων ἐδαπάνησιν ὁ κ. Δήμου διὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ

κατασκευήν της και ιδιαιτέρως διά την παροχήν εις τας εργατικάς χείρας εργασίας ήτις θα επιτρέψη εις πολλάς οικογενείας να εορτάσουν το Πάσχα με εξασφαλισμένον το ψωμί τους.

G.....

Ο Νικόλαος ήταν γιος του Δήμου Γκαργκατσούια και της Καλλιόπης Πάντου Δελινίκου, εγγονός (από τη μεριά του πατέρα του) της Βασιλικής, αδελφής του μεγάλου ευεργέτη Τραμπαντζή. Σύμφωνα με τη συνήθεια της εποχής του, είχε ως επίθετο το όνομα του πατέρα του Δήμου, όπως μας πληροφόρησε η ιατρός κ. Νίνα Ν. Δάρδα.

Ο Φίλιππος Ζυγούρης στο έργο του **Ιστορικά σημειώματα περί Σιατίστης και λαογραφικά αυτής** σημειώνει:

«Ο Νικόλαος Δήμου αξίζει επίσης να καταλάβει διακεκριμένην <θεση> μεταξύ των ζώντων <στην εποχή του> ενεργετών της Σιάτιστας, διότι με αρκετά και επωφελή έργα προίκισεν αυτήν. Έκαμε το Πάρκο, όπου ευρίσκουν οι κάτοικοι αναψυχή τις μέρες του θέρους, και έδωκε μ' αυτό μορφήν πόλεως στην πατρίδα του, αγόρασε <και> κατεδάφισε τα προ του Αγίου Νικολάου εργαστήρια και έτσι έδωκε την πρέπουσα εμφάνιση στο ναό. Τακτοποίησε στη Σχολή μέρος για τα συσσίτια των μαθητών. Επεσκεύασε τον νάρθηκα του Αγίου Μηνά, που χρησιμεύει ως σταθμός αναψυχής στους ανερχομένους και κατερχομένους, τόσο το θέρος όσο και το χειμώνα. Περιορίσε με σύρμα (περιέφραξε) την περιοχή της Αγίας Τριάδος και κατέστησε δυνατή την προφύλαξη των εκεί δενδρυλλίων, τα οποία είχε φυτεύσει η επί της αναδάσωσης Επιτροπή Σιατίστης, και πολλά άλλα σκοπεύει να δωρήσει στη γενέθλιό του <πόλη> δια της διαθήκης του.»

Για το Πάρκο αυτό ο Απόστολος Κυρατζής πριν από χρόνια, το 1993, στο περιοδικό ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ, τεύχος 9-10, σελ. 66, στο άρθρο του «**Από τα Πηγάδια στον Αη-Μηνά**», έγραφε:

«...Συνεχίζοντας την περιήγηση φθάσαμε στο "Έύλο". Στην αρχή το "Έύλο" ήταν μια στενόμακρη αλάνα, μια "γουμαρουγκιλτσιά" που χρησιμοποιούνταν σαν χωματερή. Στην πατωσιά είχε 3-4 τζίτζιφιές, μια καϊσιά πίσω από το ιερό του Άη-Δημήτρη και τίποτα άλλο.

Στη συνέχεια επί κοινοτάρχη Λεοντάρη και με προτροπή του Φίλιππα του Ζυγούρη, του ευθυτενούς και εντυπωσιακού στην εμφάνιση, συνταξιούχου δασκάλου, που ήταν τακτικός περιπατητής στο χώρο αυτό, η αλάνα περιφράχτηκε, επετράπη η απόρριψη μόνο μπαζών, έτσι φάρδυνε αρκετά, τοποθετήθηκαν γύρω-γύρω παγκάκια, φυτεύτηκαν νέα δέντρα και γύρω από την καϊσιά έγινε ένα πέτρινο πεζούλι με δυό παγκάκια. Οι διάδοχοι κοινοτάρχες συνέχισαν τον εξωραϊσμό και σιγά-σιγά το "Έύλο",

από σκουπιδότοπος, μεταμορφώθηκε σε ένα ωραίο παρκάκι, μοναδικό τότε χώρο πρασίνου στην Χώρα.....»

Ο Στρακαλής Μιλτιάδης στο βιβλίο **50 έτη Ελευθερίας**, σελ. 97, σημειώνει: «...το 1930 δαπάναις του Νικολάου Δήμου εγένετο ισοπέδωσις του παρά το Νηπιαγωγείον, εις θέσιν Φούρκα, υψώματος και τα υλικά της ισοπεδώσεως ερρίφθησαν εις την όπισθεν του Αγίου Δημητρίου θέσιν (Βακούφικο χωράφι), ήτις δια συνεχών επιχώσεων επεξετάθη ισοπεδωθείσα. Το έτος 1958 ο χώρος ούτος μετετρέπη εις Πάρκον βάσει σχεδίου του καλλιτέχνου Π. Μωραΐτη και γεωπονικής μελέτης του κ. Μάρκουλη (δαπάνη Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης), ένθα ετοποθετήθη προτομή του Μανούση...».

Ο Νικόλαος Δήμου, λοιπόν, εκτός των άλλων ευεργεσιών του στην πόλη μας είναι και ένας από τους πρωτεργάτες της κατασκευής του Πάρκου δίπλα στον ιερό ναό του Αγίου Δημητρίου, Πάρκο το οποίο οι Σιατιστινοί προς τιμή του το ονόμαζαν πάρκο Δήμου και είχαν εντοιχίσει και σχετική μαρμάρινη πλάκα.

(απόσπασμα από σχόλιο του siatistanews.gr

Βιβλιογραφία-πηγές:

- Ζυγούρης Φίλιππος, **Ιστορικά σημειώματα περί Σιατίστης και λαογραφικά αυτής**, επιμέλεια Θεοδώρα Ζωγράφου –Βώρου, ιδ. έκδοση, Σιάτιστα 2010.
- Κυρατζής Απόστολος, "**Από τα Πηγάδια στον Αη-Μηνά**", στο περιοδικό **Σιατιστινά**. Έκδοση του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, τεύχος 9-10, Θεσσαλονίκη 1993.
- [Ένα δελτίο τύπου-Μια ανάμνηση-Δύο+ένα γραπτά κείμενα-δύο φωτογραφίες – και Μια Υποχρέωση](#)

Οι φωτογραφίες των αποσπασμάτων των εφημερίδων προέρχονται από το διαδικτυακό τόπο: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού τύπου <http://www.nlg.gr/digitalnewspapers/ns/main.html> (*)

Πίνακας δημοσιευμάτων